

Valtuustoaloite Lapinlahden kunnan hakeutumisesta UNICEF-Lapsiystävällinen kunta-malliin

Kunnanhallitus 08.12.2025 § 280

Valmistelija

hallintojohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä on tehnyt 11.11.2025 valtuustoaloitteen Lapinlahden kunnan hakeutuminen UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta- malliin.

Aloitteen mukaan lapsiin ja nuoriin panostaminen on kannattava ja kauaskantoinen investointi koko kunnan tulevaisuuteen ja elinvoimaan. Lapinlahden kunnan tulee aktiivisesti edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja oikeuksien toteutumista kunnan arjessa ja päätöksenteossa. UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta - malli on maksuton ja systemaattinen työväline, joka auttaa kuntia varmistamaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen toteutumisen käytännössä. Malli tarjoaa kunnalle työkalut pitkäjänteiseen kehitystyöhön kunnan hallinnossa palveluissa ja päätöksenteossa. Kaikki kunnat voivat hakea mukaan malliin.

Aloitteessa todetaan, että malliin liittymisen keskeisiä hyötyjä Lapinlahdelle olisivat:

- Lasten oikeuksien huomioiminen osana kunnan pysyvää toimintakulttuuria. Lapsivaikutusten arvioinnin (LVA) vakiinnuttaminen osaksi kaikkea kunnan päätöksentekoa. Tämä auttaa arvioimaan etukäteen päätösten vaikutukset lasten ja perheiden hyvinvointiin.
- Lasten ja nuorten kuulemisen ja osallistumisen käytäntöjen kehittäminen ja vahvistaminen kunnan eri tasoilla. Erityisesti huomioidaan heikommassa asemassa olevien lasten ääni.
- Lapsiystävällisyys on tärkeä kilpailu- ja vetovoimatekijä, joka voi houkutella lapsiperheitä Lapinlahdelle ja lisätä kunnan positiivista imagoa.

Aloitteessa todetaan myös, että malliin liittyminen ei tuo kunnalle uusia lakisääteisiä velvoitteita eikä aiheuta merkittäviä lisäkustannuksia, vaan se on työkalu jo olemassa olevan toiminnan kehittämiseen. UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta-mallissa on jo mukana kymmeniä kuntia eri puolelta Suomea.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

merkitä aloitteen tiedoksi ja antaa valtuustoaloitteen sivistyslautakunnan valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti merkitä aloitteen tiedoksi ja antaa valtuustoaloitteen sivistyslautakunnan valmisteltavaksi.

Sivistyslautakunta 27.01.2026 § 7

Valmistelija

sivistysjohtaja Sinikka Kervinen, 040 488 3221, sinikka.kervinen@lapinlahti.fi

UNICEF:n lapsiystävällinen kunta -mallin tavoitteella on auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ja pysyviä ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Jo malliin hakeutuminen on prosessi, jossa tehdään kartoitus- ja valmistelutyötä. Toimintamallin kehittäminen koskee koko kuntaa, kaikkia osastoja ja kunnallishallintoa ja vaatii yhteistyötä sekä jossain määrin toimintatapojen muutosta.

Liitteenä on Lapsiystävällinen kunta -mallin yleisesittely.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta merkitsee aloitteen tiedoksi ja antaa sivistysjohtajalle tehtäväksi selvittää Lapsiystävällinen kunta -mallin käyttöönottoedellytyksiä ja sen vaatimia toimia.
Päätös	Sivistyslautakunta merkitsi aloitteen tiedoksi ja antaa sivistysjohtajalle tehtäväksi selvittää Lapsiystävällinen kunta -mallin käyttöönottoedellytyksiä ja sen vaatimia toimia vuoden 2026 aikana.

Sivistyslautakunta 22.6.2026 § 51

Valmistelija	sivistysjohtaja Sinikka Kervinen, 040 488 3221, sinikka.kervinen@lapinlahti.fi UNICEF:n lapsiystävällinen kunta -malliin hakeminen on kuusivaiheinen prosessi ja useamman vuoden kestävä. Hakeutumisvaiheen jälkeen on seuranta- ja arviointivaiheet, joiden jälkeen kunnalle voidaan myöntää Lapsiystävällinen -kunta -tunnustus, mikäli työ on edennyt vaadittujen kriteereiden mukaan. Tämän hetken tiedon mukaan UNICEF ei avaa hakua malliin vuonna 2026. Malliin hakeutuminen ja prosessissa mukana oleminen vaatii koordinaattorin. Nyt käytössä olevilla resursseilla ei ole mahdollista lähteä valmistelevaan kaikkia hallinnon aloja kattavaa muutosprosessia. Sivistysjohtaja on käynyt keskusteluja asian tiimoilta myös UNICEF:n edustajan kanssa. Keskustelujen perusteella ei ole tiedossa, milloin uusi hakuprosessi olisi alkamassa. Ilman mallissa mukana olemista lapsiystävällisyyttä on mahdollista edistää myös Lapinlahden kunnassa osana kunnan toimintoja ja päätöksen tekoa.
Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta esittää, että Lapinlahden kunta ei hae UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malliin. Perusteena on hakeutumisprosessin vaatimukset, käytössä olevat resurssit ja epätietoisuus seuraavan hakemusprosessin aloitusmahdollisuudesta. Sivistyslautakunta esittää, että jatkossa lapsiystävällistä ajattelumallia edistetään osana kaikkia kunnan toimintoja ja päätöksen tekoa.
Päätös	Sivistyslautakunta esitti, että Lapinlahden kunta ei hae UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -malliin. Perusteena on hakeutumisprosessin vaatimukset, käytössä olevat resurssit ja epätietoisuus seuraavan hakemusprosessin aloitusmahdollisuudesta. Sivistyslautakunta esittää, että jatkossa lapsiystävällistä ajattelumallia edistetään osana kaikkia kunnan toimintoja ja päätöksen tekoa.

Kunnanhallitus 17.8.2026 § 157 451/00.01.03.00/2025

Valmistelija	
Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Kunnanhallitus ehdottaa, että valtuusto päättää merkitä sivistyslautakunnan vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja esittää, että jatkossa lapsiystävällistä ajattelumallia edistetään osana kaikkia kunnan toimintoja ja päätöksen tekoa ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kunnanhallitus päätti ehdottaa, että valtuusto päättää merkitä sivistyslautakunnan vastauksen valtuustoaloitteeseen tiedoksi ja esittää, että jatkossa lapsiystävällistä ajattelumallia edistetään osana kaikkia kunnan toimintoja ja päätöksen tekoa ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.